Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	7C/276/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5611212261
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Gabriela Brišková
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2012:5611212261.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou JUDr. Gabrielou Briškovou v právnej veci žalobcov: 1. Š. O., nar. X. XX. XXXX, bytom E. F., E. XXX/X, 2. F. O., nar. XX. X. XXXX, bytom E. F., E. XXX/X, obidvaja právne zastúpení JUDr. Ľubošom Rackom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Námestie osloboditeľov 35, proti žalovanému: J. V., nar. XX. X. XXXX, bytom P. XXX, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, o splnenie povinnosti zaplatiť 20.000 eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 2. rade trovy konania vo výške 678,14 eur, tieto na účet právneho zástupcu žalobcov v 1. a 2. rade JUDr. Ľuboša Racka, advokáta so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Námestie osloboditeľov č. 35, v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia v 1. a 2. rade sa podanou žalobou na tunajšom súde dňa 22. 12. 2011 domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000 eur a trovy konania. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný dňa 5. 1. 2009 osobným motorovým vozidlom Škoda Felícia EVČ: NR 016BN v dôsledku nesprávnej techniky jazdy spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej dostal s vozidlom šmyk, narazil vozidlom do autobusovej zastávky a tam stojacich chodkýň D.. F. O. T. D. B., pričom D.. F. O., matku žalobcov v 1. a 2. rade, namieste usmrtil. Žalovaný bol právoplatne odsúdený za uvedený trestný čin. Náhla a neočakávaná smrť matky žalobcov spôsobená konaním žalovaného zasiahla do práva žalobcov na súkromný život, ktoré je podľa konštantnej judikatúry súčasťou práva fyzickej osoby na ochranu osobnosti. Obidvaja žalobcovia žili v spoločnej domácnosti výlučne s matkou, ktorej manželstvo s otcom žalobcov bolo rozvedené. S matkou si boli veľmi blízki. V čase smrti matky bol žalobca v 1. rade študentom strednej školy a žalobkyňa v 2. rade študentkou vysokej školy. Smrťou matky stratili oporu, ktorú im pri štúdiu ako aj v živote poskytovala. Nešlo iba o materiálnu podporu, ale najmä podporu emocionálnu, ktorej sa im v dôsledku rozvodu manželstva ich matky s otcom nemohlo bezprostredne dostať. V uvedenom období sa žalobca v 1. rade rozhodoval o svojom ďalšom živote, či bude pokračovať v štúdiu na vysokej škole. V tejto životnej situácii sa mu už nemohlo dostať pomoci, rady od jeho najbližšej osoby, kde by ju inak prirodzene hľadal. Zásah do psychickej integrity žalobcov a ich súkromia bol o to väčší, že k usmrteniu došlo počas vianočných sviatkov. Bolo poukázané

na rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/189/2010, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch smrťou manžela a otca každému vo výške 6.000 eur.

Žalovaný považoval návrh žalobcov na zaplatenie navrhovanej náhrady nemajetkovej ujmy čo do výšky uplatneného nároku za nedôvodný. Navrhol uplatňované sumy prehodnotiť. To, že sa vozidlo stalo neovládateľným nebolo spôsobené vedením vozidla vysokou rýchlosťou, prípadne iným porušením dôležitej povinnosti vodiča. Rýchlosť vozidla bola približne 49 až 55 km/hod., čo zodpovedalo predpisom upravujúcim pravidlá cestnej premávky. K tomu, že sa vozidlo stalo neovládateľným došlo aj z dôvodu nepriaznivých poveternostných podmienok, klzká vozovka, na ktorej dostal v zákrute šmyk. Žalovaný bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zákona. Boli naplnené znaky základnej nie kvalifikovanej skutkovej podstaty. Bol mu uložený podmienečný trest. Je mu úprimne ľúto strany, ktorú žalobcovia utrpeli. V niektorých prípadoch zmierňovaciu funkciu má aj konštatovanie, že k porušeniu práva došlo. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je závislá od skutkových okolností prípadu. Inštitút náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepredstavuje reparačný prostriedok, má za úlohu zmierniť vzniknutú ujmu. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 9C/201/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.290 eur pre manžela, 2.110 eur pre 20-ročne dieťa a 4.200 eur pre 14-ročné dieťa. Súd prihliadal aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, neprispôsobenie rýchlosti jazdy svojich schopnostiam a okolnostiam, ktoré mohol predvídať, prekročil povolenú rýchlosť. Čin bol spáchaný závažnejším spôsobom konania. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do súkromia matky v dôsledku vraždy jej syna 6.639 eur. Žalobcovia boli v čase nehody už obaja dospelí. Je potrebné prihliadať na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedka, listinami: zapožičaným spisovým materiálom Okresného súdu v Nitre sp. zn. 6T/3/2010, s obsahom spisového materiálu tunajšieho súdu sp. zn. 7C/143/2009, výkazmi o štúdiu, správou pracoviska klinickej psychológie, psychiatričky, správou zamestnávateľa žalovaného, zistiac nasledovné:

Žalobca v 1. rade vo svojej výpovedi opísal veľmi blízky vzťah s matkou, ku ktorej vždy viac inklinoval. Rodičia sa rozviedli dva mesiace pred nehodou. Dosť dlho držali však stranu matke, chceli s ňou ostať bývať a žiť. Bola pre neho veľkou oporou, ktorú stratil. Je to obrovský zásah do jeho života vo všetkých oblastiach. V tom čase bol žiakom tretieho ročníka Strednej zdravotníckej školy. Musel vykonávať praktické úlohy a zúčastňovať sa praxe, čo mu robilo problém. Stratil chuť pokračovať štúdiu po tragickej udalosti. Pred uvedenou dobou uvažoval o ďalšom štúdiu, čo konzultoval s obidvomi rodičmi, bližší vzťah mal k mame. V osobnom živote ho udalosť tiež poznačila. Začal žiť sociálne izolovane, zanikol mu dvojročný vzťah, nemal chuť niekam chodiť, viesť spoločenský život. V oblasti financií mal taktiež obavy. Rôzne záležitosti, problémy vždy riešil a konzultoval s matkou, ako aj s priateľkou so sestrou. V súčasnej dobe poberá sirotský dôchodok 156 eur mesačne, žije v spoločnej domácnosti s otcom a so sestrou, žalobkyňou v 2. rade. Je študentom Vysokej školy zdravotníctva, druhý ročník. Zúčastňuje sa v letnom období brigád. Žalobkyňa v 2. rade mu navrhovala vyhľadanie odbornej pomoci vzhľadom na nastalú udalosť. Rozhodol sa, že bude bojovať sám. V trestnom konaní bola mu priznaná náhrada pohrebných nákladov. Žalobca sa stal uzavretejší, tichší človek. Počas týždňa býva v Trenčíne, kde študuje, má privátne ubytovanie. Základné mesačné výdavky predstavujú 120 eur. Po smrti matky aj so žalobkyňou nevedeli čo bude s nimi bude. S ťažkým pocitom absolvoval praktické časti výučby, objavovali sa pocity, že mal by pomáhať druhým a matke pomôcť nemohol. Štúdium zvládol bez problémov, ako aj maturitu. Riadne pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu. Po nehode sa vzťah s otcom zlepšil.

Žalobkyňa v 2. rade vo svojej výpovedi uviedla, že rodičia sa rozviedli krátko pred nehodou. So žalobcom v 1. rade trávili spolu s matkou vždy všetky sviatky. Nemali vybudovaný takýto vzťah s otcom, ktorý mal dlhodobo iný vzťah. Plánovali po rozvode bývať a žiť s matkou. V dôsledku úmrtia matky nevedeli so žalobcom, čo s nimi bude. S otcom komunikovali na minimálnej úrovni. V oblasti emocionálnej vôbec nie. Trvalo dlhú dobu, kým našli k sebe vzájomný vzťah. Matka im bola oporou vo všetkom. Záležitosti žalobkyňa riešila a preberala s matkou. V čase nehody bola študentkou prvého ročníka Ekonomickej fakulty Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici. Bolo skúškové obdobie, dve skúšky sa jej už nepodarilo

urobiť, pokračovala v letnom semestri, nešlo jej to však. Zmenila ubytovanie na internáte, nebola s doterajšími spolužiačkami, kamarátkami. Bolo to pre ňu veľmi náročné obdobie v psychickej oblasti, ako aj v zvládaní štúdia. Mala pocit, že všetko je zbytočné, že od budúcnosti nemôže nič očakávať. Viac chcela byť doma, nechcelo sa jej vracať do Banskej Bystrice. Jedného dňa sa rozhodla nevrátiť sa. Napriek tomu chcela študovať, keďže štúdium ju bavilo. S otcom sa dohodli, že jej pomôže zabezpečiť financovanie súkromnej školy v Liptovskom Mikuláši. Nastúpila do 1. ročníka Bankového inštitútu, odbor bankový manažment. Aj tu sa odrazilo, že má problém štúdium zvládať. Vždy sa dobre a rýchlo učila. Po smrti matky mala psychické problémy, stavy úzkosti, búšenia srdca, úzkostlivé myšlienky, že sa nič nedá. Vyhľadala lekárku, ktorá ju odporučila k psychiatričke F.. X.. Tá ju odporúčala na konzultácie so psychológom, keďže nebol dôvod na užívanie liekov. U psychológa X.. Š. absolvovala štyri sedenia. Dospeli k záveru, že predošlé zlyhania v štúdiu pokračujú, odrážajú sa v novom štúdiu. Spolu so psychológom hľadali spôsob, ako nebyť úzkostlivá, plačlivá. Po smrti matky pociťovala stratu, keďže matka im vždy pomáhala. Bolo to veľmi ťažké a náročné byť zrazu na všetko sám. Mala obavu aj o brata, s ktorým mali dobrý vzťah. Ten sa uzatvoril, menej komunikoval, nevedela odhadnúť, čo sa v ňom odohráva. Bála sa, že v sebe dusí tie ťaživé pocity, kam to môže vyústiť. Bol v období, keď sa rozišiel s priateľkou, riešil svoju ďalšiu budúcnosť ohľadom štúdia. U psychológa pohovory uzavreli tým, že žalobkyňa vie byť dobrou študentkou, je schopná to dokázať. Len momentálna situácia jej robí problémy. Ide o obdobie, ktoré raz prejde. Ťažko sa jej o tom hovorí, keď mamu už viac neuvidí a matka neuvidí žalobkyňu ani jej deti. Sedenia u psychológa absolvovala koncom roku 2009. Snažila sa docieliť normálny stav, sústrediť a obmedziť myšlienky, ktoré jej ubližovali. V súčasnej dobe býva v spoločnej domácnosti s otcom, ktorý platí byt, so žalobcom sú štvrtinoví vlastníci, keďže po matke zdedili spoluvlastnícky podiel k bytu. Otec im zabezpečuje výdavky. Najväčší výdavok spojený so štúdiom na súkromnej škole je platba za jeden semester 840 eur. Žalobkyňa poberá sirotský dôchodok 156 eur mesačne, nemá iný zdroj príjmov. Príležitostne si brigádnicky privyrobí. Otec je výsluhový dôchodca, živnostník v oblasti publikačnej činnosti. Žalobkyňa má záujem študovať v ďalšom stupni vysokoškolského štúdia na verejnej škole, chcela by ísť študovať do Českej republiky. Nechce, aby otec musel ďalej hľadať spôsoby ako byť ústretový.

Výsluchom žalovaného bolo zistené, že je mu veľmi ľúto skutku, ktorý sa stal. Ospravedlnil sa žalobcom a požiadal, aby prijali jeho ospravedlnenie. To, že sa nehoda stala, je faktom. Bolo o tom vydané súdne rozhodnutie. Ľutuje celú udalosť. Uvedomuje si čo spôsobil, keďže zasiahol do rodinného zázemia žalobcov, ktoré považuje aj on za mimoriadne dôležité. Aj on sa vo svojom vnútri vysporiadaval s celou záležitosťou a pomáhala mu rodina. Je zamestnaný od roku 2008, jeho príjem predstavuje 512 eur mesačne. Býva v spoločnej domácnosti s rodičmi. Jeho matka je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, poberá dávku v nezamestnanosti. Otec je zamestnaný, v súčasnej dobe je však práceneschopný. Na nákladoch v spoločnej domácnosti sa podieľa sumou 70 - 80 eur mesačne. Rodinný dom vlastní otec, rodičia uvažujú, že dom prevedú na žalovaného s tým, že sestru bude musieť vyplatiť. Žalovaný vlastní motorové vozidlo Škoda Felícia, rok výroby 2001, nevlastní nehnuteľnosť. Na účte v peňažnom ústave má približne 1000 eur. Uvedomuje si, že strata blízkeho je nevyčísliteľná. Má výdavky so zdravotným stavom, trpí ochorením Diabetes, s čím sú spojené výdavky a to doplatok za lieky 26 - 30 eur štvrťročne. Má zvýšený krvný tlak, pridružené choroby, mesačný výdavok 20 eur.

Výsluchom svedka Š. O. (otca žalobcov v 1. a 2. rade) bolo zistené, že vzťah medzi žalobcami a ich matkou bol viac ako dobrý, založený na prirodzených citových väzbách, dôvere, láske. Manželstvo s matkou detí bolo ukončené v októbri 2009. Po zrelej úvahe sa na tom dohodli. Spoločnú domácnosť viedli určitý čas aj po rozvode, keďže ostali spolu bývať. Svedok mal však zámer odísť a založiť si nový vzťah, novú rodinu. Žalobcovia mali ostať s matkou. K skutočnosti ako zasiahla predmetná udalosť život žalobcov sa nechcel bližšie vyjadrovať, keďže by to nepriaznivo žalobcov zasiahlo, ako aj svedka. S ich matkou prežil 22 rokov, ani pre neho to nebolo jednoduché. Rozvrátilo to celú rodinu a jeho ďalšie smerovanie. Žalobkyňa v tom čase chodila na vysokú školu v Banskej Bystrici. Rozsypal sa jej život, nedalo sa jej učiť. Žalobca študoval v 3. alebo v 4.ročníku. Býval v byte. Z pracovných dôvodov svedok chodieval na týždňovky. To sa zmenilo, keďže žalobca nemohol ostať ďalej sám v byte, bol traumatizovaný. Žalobkyňa mala problémy sústrediť sa na učenie. Vyhľadala aj odbornú pomoc, snažila sa to riešiť cez psychológov, psychiatrov. Požiadala ho, že preruší štúdium a vráti sa domov. Svedok to považoval za dobré riešenie, aby žalobca nebol doma sám. Súčasne žalobkyňa požiadala o pomoc pri nástupe na štúdium v mieste bydliska. Žalobkyňa začala študovať na vysokej škole v Liptovskom Mikuláši, v súčasnej dobe absolvuje bakalárske skúšky. Žalobca sa dosť ťažko z udalosti spamätával,

boli tam psychosomatické veci, bolo to pre neho traumatizujúce. Nakoniec svedok ostal bývať s deťmi v byte. Bližšie predmetnú záležitosť nechcel rozoberať. V rozvodovom konaní bol označený on za určitého vinníka. Vzťahy medzi nim a deťmi boli ochladené, boli si odcudzení. Vzťah matky a detí bol iný, mali k nej bližší vzťah. Viac jej nadŕžali. Po predmetnej udalosti vznikla situácia navzájom sa potrebovať, a to v oblasti citovej ako aj ekonomickej. Matka sa však nahradiť nedá. sú veci, ktoré sa nedajú ničím nahradiť. Matka žalobcov bola zamestnaná, aj ona sa podieľala finančne na zabezpečovaní potrieb rodiny. V oblasti emocionálnej je to neopísateľné. Matka žalobcom určite stále chýba.

Z obsahu zapožičaného spisového materiálu Okresného súdu Nitra, sp. zn.6T/3/2010 bolo zistené, že trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 14. 1. 2010, č. k. 6T/3/2010-193, právoplatným 29. 1. 2010, bol žalovaný uznaný vinným, že dňa 5. 1. 2009 v čase asi o7.15 hod. na ceste III/06433 v katastrálnom území obce Q. v smere zo Zlatých Moraviec na Nitru viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Felícia minimálne rýchlosťou 49 až 55 km/hod., pričom v dôsledku nesprávnej techniky jazdy pri prejazde ľavotočivou zákrutou dostal s vozidlom šmyk, prešiel do protismeru a následne mimo vozovku vľavo, s vozidlom narazil do označovníka autobusovej zastávky a tu stojacich chodkýň D.. F. O. a D. B., pričom následkom nárazu došlo k usmrteniu poškodenej D.. F. O. a k zraneniu poškodenej D. B., ktorá utrpela zranenia. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť (ako aj ťažkú ujmu na zdraví), čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Tr. zákona (ako aj prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zákona). Bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmienečným odkladom so skúšobnou dobou na 24 mesiacov. Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu cestnej premávky mu bol uložený v trvaní 24 mesiacov. Z výsluchu svedkyne poškodenej D. B. bolo zistené, že 5. 1. 2009 odprevádzala svoju sestru D.. F. O. na autobusovej zastávke pri železničnej stanici v obci Sľažany. Na tejto zastávke stáli asi 10 minút. Ako sa rozprávali, svedkyňa spozorovala vozidlo, ktoré sa na nich rútilo bokom, kričala na sestru a chcela sa uhnúť. Zacítila silný náraz. Následne šla hľadať sestru, ktorá ležala tvárou dole. Zo znaleckého posudku č.55/2009 vyhotoveného D.. P. V., znalcom z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave zo dňa 26. 2. 2009 bolo zistené (bod 2 bod 2 bod 6 príčina vzniku dopravnej nehody), že z technického hľadiska príčinou vzniku dopravnej nehody bol spôsob a technika jazdy vodiča vozidla, ktorý počas prejazdu ľavotočivou zákrutou sa s vozidlom dostal do šmyku, vyšiel vľavo mimo vozovku, kde došlo ku stretu s chodkyňami. Vodič prechádzal ľavotočivou zákrutou, pričom spomaľoval brzdnou silou motora. V dôsledku techniky jazdy vodiča vozidlo z pravého jazdného pruhu vybočilo vľavo, dostalo sa do bočného šmyku - technika jazdy vodiča, v dôsledku ktorej sa vozidlo dostalo do šmyku. Pri pôvodnej rýchlosti jazdy a vhodnej technike jazdy vodič mal možnosť prejsť danou zákrutou bez toho, že by s vozidlom vyšiel mimo vozovku. Pod vhodnou technikou jazdy znalec predpokladá natočenie riadenia zodpovedajúcej parametrom ľavotočivej zákruty, prejazd zákrutou bez brzdenia. K nárazu vozidla do chodkýň došlo pri polohe chodkýň vľavo mimo vozovku po vyjdení vozidla mimo vozovku. Za daného priebehu nehodového deja chodkyne nemali možnosť stretu s vozidlom zabrániť.

Z potvrdenia o štúdiu Bankový inštitút - vysoká škola bolo zistené, že žalobkyňa v 2. rade študuje na bankovom inštitúte v dennej forme štúdia v 6. semestri študijného programu bankovníctvo. Z výkazu o štúdiu Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne bolo zistené, že žalobca v 1. rade je vysokoškolským študentom Fakulty zdravotníctva, denná forma štúdia, 2. ročník. Z písomnej správy psychiatričky F.. M. X. zo dňa 18. 11. 2009 bolo zistené, že žalobkyňa v 2. rade sa dostavila vzhľadom na prechodné stavy bezradnosti, depresívne nálady, strach z budúcnosti, nedokáže sa pripravovať do školy. Bojí sa opakovania stavov, že nezvládne školu. Už minulý rok začala chodiť na vysokú školu, po prvom semestri odišla, nezvládla niektoré skúšky. Žalobkyňa prišla na doporučenie všeobecného lekára. Pri rozhovore sú prejavy lakrimozity, situačnej depresívnej rozlady, nejednalo sa o depresiu v zmysle psychopatologickej jednotky. Osobnosť je vo vývoji, znížená frustračná tolerancia. Záver: Dysthýmia, zatiaľ bez psychofarmák, psychologické vedenie. Z písomnej správy X.. F. Š., PhD., klinického psychológa so sídlom v Liptovskom Mikuláši zo dňa 11. 4. 2012 bolo zistené, že žalobkyňa v 2. rade bola odoslaná ambulantným psychiatrom so žiadosťou o psychologické vedenie. Žalobkyňa pri prvom vyšetrení 18. 11. 2009 uviedla, že sú dni, keď ju prepadne úzkosť, strach, smútok, bráni jej to v sústredení sa, neverí si. Má pocit, že nič nemá zmysel. Ťažkosti sa objavili na začiatku školského roka v súvislosti s povinnosťami, ale aj v súvislosti s tragickou smrťou matky. Obávala sa, že situáciu nezvládne, má strach z budúcnosti. Na školu prestúpila z vysokej školy z Banskej Bystrice, chcela byť s rodinou. Dotazníky poukazovali na stredne ťažkú anxietu bez prítomnosti klinicky významného stupňa depresie. Stav uzavretý ako Dysthýmia (Dg: F 34.1). Od 25. 11. 2009 do 21. 12. 2009 žalobkyňa absolvovala štyri

psychoterapeutické sedenia, boli zamerané hlavne na prácu s negatívnymi, iracionálnymi myšlienkami. Pri poslednej kontrole 21. 12. 2009 pacientka uviedla, že sa cíti lepšie, terapia bola ukončená. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 8. 12. 2011 výška sirotského dôchodku predstavuje 157,10 eur mesačne od 1. 1. 2012. Z faktúry Bankového inštitútu Vysoká škola, a. s. zo dňa 26. 1. 2012 bola zistená úhrada za štúdium 830 eur za letný semester 2011/2012.

Z písomnej správy zamestnávateľa žalovaného bolo zistené, že jeho priemerný čistý mesačný príjem predstavuje 513,74 eur mesačne. Podľa výpisu z účtu ku dňu 16. 3. 2012 zostatok finančných prostriedkov predstavoval 767,70 eur. Lekárskym nálezom F.. A. X. zo dňa 9. 5. 2012 bola označená anamnéza Diabetes u žalovaného.

Podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Vyhláška MZV 120/1976 Zb. v znení neskorších predpisov):

Nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť.

Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov):

Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.):

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky:

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka:

Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka:

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd žalobe vyhovel a priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu neoprávneného zásahu do ich súkromného a rodinného života, ktorých ochrana je garantovaná medzinárodnými dohovormi a Ústavou SR. V konaní bolo nesporné, že k zásahu do práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah bez ohľadu na zavinenie. Nečakaným šokujúcim úmrtím matky žalobcov v 1. a 2. rade došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Trvalým narušením doterajších rodinných vzťahov žalobcov s ich matkou stratili žalobcovia možnosť realizovať emocionálne a citové väzby k osobe, ktorá v ich dovtedajšom živote bola najbližším človekom, ktorého nemožno nahradiť. Navždy sú ochudobnení o možnosť ďalšieho vzťahu s matkou, ktorá pre dieťa v štandardnom rodinnom vzťahu predstavuje celoživotnú oporu. Strata matky na prahu dospelosti (žalobca v 1. rade) a v období prvých rokov plnoletosti (žalobkyňa v 2. rade) predstavovala hlboké osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny, na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkoľvek životnej situácii. Žalobcovia definitívne stratili možnosť vykonávať svoje práva vo vzťahu k matke ako plnohodnotnému rodičovi, vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plnil svoje funkcie. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovia s matkou tvorili trojčlennú fungujúcu rodinu, predstavujúcu pre nich pevné rodinné zázemie. Dôvodom bol aj rozvrat v manželskom vzťahu ich rodičov, ktorý potvrdil vo svojom výsluchu otec žalobcov. Opísal podstatne bližší vzťah žalobcov k matke, vyplývajúci z celkovej genézy vývoja vzťahov v rodine. Napriek zlepšeniu vzťahov medzi žalobcom a ich otcom po smrti matky, tragická strata spôsobená jej úmrtím nie je nahraditeľná. Inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné vnímať ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Charakter spôsobenej ujmy však vyžaduje od škodcu spolupodieľať sa na uvedenej strate adekvátnym spôsobom. Znamená to zmierniť ujmu žalobcov v maximálne možnej miere. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí byť preto adekvátna zákonom požadovanému zmierneniu vzniknutej ujmy.

Základ nároku žalobcov bol preukázaný právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, ktorým bol súd viazaný. Znaleckým posudkom v trestnom konaní bola kvalifikovaná nesprávna technika jazdy žalovaného pri prejazde ľavotočivou zákrutou, ktorá skutočnosť bola obsiahnutá aj v skutkovej vete odcudzujúceho rozsudku. Následkom nárazu došlo k usmrteniu matky žalobcov, ktorá sa ani minimálnym spôsobom nepodieľala na predmetnej nehode (ako chodkyňa stála na autobusovej zastávke mimo vozovky). Na rozdiel od žalovaného nemohla kolízii zabrániť.

Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo preto možné odstrániť morálnou satisfakciou, ako ani vyslovením viny v trestnom konaní. Bolo prihliadané na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcov ako najbližších príbuzných, detí zomrelej matky, po preukázaní všetkých väzieb, ktoré existovali v čase zásahu do ich práva na ochranu osobnosti. V konaní boli preukázané silné citové, morálne sociálne, putá k matke, vytvorené v rámci realizácie práva žalobcov na súkromný a rodinný život. Z nečakanej traumatickej, šokujúcej udalosti prežívali žalobcovia pocity veľkej bolesti, úzkosti, smútku, straty možnosti viesť s matkou rodinný život. Protiprávnym konaním žalovaného došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských vzťahov. Strata matky ako milovanej osoby privodila u žalobcu v 1. rade stav uzavretosti, sociálneho vydelenia a destability pri rozhodovaní o svojom ďalšom živote, štúdiu. Na rozdiel od žalobkyne v 2. rade úzkostný stav prežíval adekvátne svojej osobnostnej výbave, veku, nepochybne však rovnako ťaživo ako žalobkyňa v 2. rade. Žalobkyňu tragická udalosť zasiahla v období adaptácie na vysokoškolské štúdium (navštevovala 1. ročník vysokoškolského štúdia mimo domova), ktoré obdobie je pre študenta jedno z najnáročnejších a to aj za štandardných podmienok v rodine. Absolvovala na odporúčanie všeobecného lekára psychiatrické vyšetrenie, vzhľadom na stav bezradnosti, depresívnu

náladu, strach z budúcnosti a neschopnosť pripravovať sa ďalej do školy. Absolvovala aj terapiu u klinického psychológa, pričom stav bol diagnostikovaný ako Dysthýmia (chronická psychologická porucha). Je všeobecne známe, že každá tragédia v živote človeka negatívnym spôsobom ovplyvní jeho zdravotný stav, najmä psychické zdravie. Rozsah vykonávania dokazovania v danom druhu súdneho konania má preto zohľadňovať uvedenú skutočnosť, aby nedošlo k ďalšej ujme do práv žalobcov. Súd preto rešpektoval požiadavku svedka otca žalobcov obmedziť jeho tvrdenia bez hlbších konkretizácii následkov straty, ktorú utrpeli žalobcovia. Vykonávanie akéhokoľvek ďalšieho dokazovania by taktiež bolo konanie kontraproduktívne.

Pri hodnotení okolnosti prípadu bolo prihliadané aj na druh protiprávneho konania žalovaného. Bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia. Skutok bol kvalifikovaný ako nedbanlivostný. V prípade predmetného neoprávneného zásahu podľa § 13 Občianskeho zákonníka ide však o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Bolo prihliadané aj na úprimnú ľútosť žalovaného a ospravedlnenia adresované žalobcom, ktoré preukazovali súcit so žalobcami. Prejednávanie predmetnej udalosti nepriaznivo vplývalo na žalovaného aj v priebehu konania. Charakter spôsobenej ujmy však umožňuje žalovanému podieľať sa na strate, ktorá bola žalobcom spôsobená, a to adekvátnym spôsobom. Znamená to pri súčasných majetkových pomeroch, ako aj pri nadobúdaní majetku snažiť sa zmierniť ujmu žalobcov v maximálne možnej miere. Žalobcovia budú niesť stratu matky po celý svoj život. V rámci úvah o výške náhrady bol súd limitovaný povahou a druhom nároku žalobcov, keďže ide o originárne neodôvodnené právo v ich osobnostnej sfére. Majetkové pomery účastníkov neboli pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy rozhodujúcim hľadiskom v zmysle platnej právnej úpravy. Súdna prax ustálila oprávnenosť občianskoprávnej sankcie za zásah do osobnosti fyzickej osoby spočívajúci v usmrtení blízkej osoby. Pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch však súdna prax nie je ustálená. Bolo prihliadané na judikatúru v predmetnej oblasti, ako aj právnu úpravu pri odškodňovaní úmrtia v rámci inštitútu náhrady škody v ČR (podľa ktorého každému dieťaťu prináleží zákonný nárok na jednorázové odškodnenie 240.000,-Kč v prípade úmrtia rodiča), v spojení s ústavnoprávnou judikatúrou. Pokiaľ však uvedené jednorázové odškodnenie nie je dostatočnou satisfakciou za vzniknutú ujmu na osobných právach, nie je vylúčené, aby sa dotknuté osoby domáhali ďalšej satisfakcie podľa ustanovení na ochranu osobnosti (Pl. US ČR 16/2004). V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 6C/67/2004 (publikované rozhodnutie) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života (strata matky, s ktorou tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu) vo výške 400.000,-Sk, t. j. 13.277,57 eur, v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/130/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 8Co/119/2011-192 zo dňa 30. 6. 2011 nahradenie nemajetkovej ujmy predstavovalo 10.000 eur (v dôsledku úmrtia syna) a v konaní sp. zn. 7C/121/2010 vo výške 26.000 eur (náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku zavineného usmrtenia matky). Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 7C/162/2011-165 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur každému z rodičov za úmrtie syna (po zohľadnení spoluzavinenia poškodeného pri dopravnej nehode). V prípade rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (prípad Kontrová proti Slovenská republika zo dňa 31. 5. 2007 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur v dôsledku zásahu do súkromného a rodinného života). S poukazom na uvedené je potrebné prihliadať predovšetkým na individuálne okolnosti prípadu a váženie kolízie práv sporových strán, ktoré sú rozdielne v každom jednotlivom prípade. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné tiež vnímať v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k cenovým reláciám v súčasnej dobe, v porovnaní s následkami spôsobenými nenahraditeľnou stratou matky.

Pri zohľadnení všetkých zistení, preukázaných skutočností, okolností za ktorých došlo k zásahu do práv žalobcov, súd vyhovel žalobe a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov vo výške 10.000 eur. Priznaná náhrada musí spĺňať požiadavku primeranosti vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov, inak by došlo k spôsobeniu ďalšej ujmy na ich strane. Žalovaný by sa mal preto podieľať kompenzovaným absolútnej ujmy adekvátnou výškou náhrady. Uplatnená výška žalobcovi spĺňa požiadavku proporcionality zásahu vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov. Korigovanie navrhovanej sumy by však uvedenú požiadavku primeranosti nespĺňalo. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je adekvátna aj po zohľadnení všetkých okolností prípadu a to aj na strane žalovaného. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv žalujúcej a žalovanej strany, keďže priznané finančné plnenie by nemalo mať pre

žalovanú stranu likvidačný charakter. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu práva nemateriálnej povahy, týkajúceho sa osobnej integrity človeka, vrátane ľudskej dôstojnosti. Uvedenú voľnú úvahu je potrebné vnímať práve v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k aktuálnym cenovým reláciám. Spravodlivá voľná úvaha je výsledkom spravodlivého riešenia kolízie práv účastníkov konania tak, aby žalobcovia priznanú požadovanú náhradu mohli oprávnene vnímať ako zadosťučinenie. Nie je však uvedenou úvahou, v rámci ktorej sa zníži uplatnená náhrada napr. pod štandardnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je priznávaná v susednom členskom štáte EU (ČR), predstavujúcu minimálne dôstojné a adekvátne „odškodnenie“. V prípade poškodenia vecí sa náhrada škody priznáva adekvátne skutočnej ujme, bez stanoveného finančného limitu. Nadväzne na uvedené by hodnoty nemateriálnej povahy (život, zdravie, dôstojnosť) nemali požívať nižšiu ochranu. Za predpokladu naplnenia požiadavky proporcionality môže dôjsť ku skutočnému zmierneniu vzniknutej ujmy zo strany škodcu (aké odškodnenie by požadoval on sám v prípade vymenených pozícií). S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti nebolo možné prihliadať na priznané náhrady nemajetkovej ujmy označenej žalovaným. Podľa nálezu Ústavného súdu ČR 350/03 princíp proporcionality patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré sa v európskej právnej kultúre bezo zvyšku uplatňujú. Vo svetle všeobecných zásad je potrebné interpretovať aj jednotlivé ustanovenia právnych predpisov (náhrada škody na zdraví, sťaženie spoločenského uplatnenia). Porušením pravidla proporcionality môže tak dôjsť k zásahu do ústavou garantovaných práv a to práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na uvedené korigovanie uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy by princíp proporcionality porušilo. V prípade uplatňovania niekoľkonásobne vyššej náhrady nemajetkovej ujmy nepochybne by došlo k obmedzeniu výšky náhrady práve s poukazom na okolnosti na strane žalovaného. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pod uplatnenú náhradu žalobcami by prichádzalo do úvahy len pri zohľadnení kvalifikovaného spoluzavinenia poškodenej (matky žalobcov), k čomu nedošlo. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému nemá likvidačný charakter a napĺňa princíp proporcionality ako súčasť práva na súdnu ochranu.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď žalobcom v 1. a 2. rade, ktorí boli v konaní úspešní, prislúchala plná náhrada trov konania voči žalovanému v konaní neúspešnému. Trovy konania pozostávali z odmeny právneho zástupcu žalobcu za zastupovanie v konaní, keď za jeden úkon právnej služby prislúchala odmena vo výške 121,71 eur (§ 10 ods. 8, v spojení s § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov); teda za štyri úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby, zastupovanie na súdnom pojednávaní dňa 13. 4. 2012 a 31. 5. 2012, odmena predstavovala spolu 486,84 eur. Za uplatnený úkon ďalšia porada s klientom nepresahujúcom hodinu odmena prislúchala vo výške 1/3, t. j. 40,57 eur, podľa predloženého listinného dôkazu označeného ako záznam o porade. Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, právnemu zástupcovi prislúchala paušálna náhrada hotových výdavkov, a to 2 x 7,41 eur a 2 x 7,63 eur, spolu 37,71 eur. Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov právnemu zástupcovi prislúchalo zvýšenie o DPH vo výške 113,02 eur. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade trovy konania v celkovej výške 678,14 eur na účet právneho zástupcu žalobcov JUDr. Ľuboša Racka, advokáta so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

V súlade s ustanovením § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd stanovil lehotu na plnenie v trvaní 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.